

**Костенок Я. О.,**

к.е.н., ст. викладач,

ДВНЗ «Київський національний економічний університет  
імені Вадима Гетьмана»

## **СТАНДАРТИЗАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ**

Прагнення України інтегруватись у європейські та світові економічні структури вимагає засвоєння нових правил гри, що диктує ринкова економіка. Насиченість ринків продукцією і послугами сприяла збільшення можливості вибору для споживача якісніших, технологічно-сучасніших і доступніших товарів.

На жаль, спад виробництва та зниження економічного потенціалу сьогоденішніх українських підприємств негативно вплинули на якість і конкурентоспроможність вітчизняних товарів, робіт, послуг. Ситуація ускладнюється ще й за рахунок зниження платоспроможності населення та ввезення імпортованих товарів. Це пояснюється недоліками економічної політики та відсутністю важелів впливу у сфері управління якістю. До того ж, нормативно-законодавчі акти, що регулюють відносини у цьому напрямку, не узгоджені між собою і не спрямовані на забезпечення випуску конкурентоспроможної продукції, а діюча система державного регулювання не стимулює виробників до поліпшення її якості.

Стандарти є визнаними ринковими інструментами, які істотно впливають на три найважливіших складових сталого розвитку: економічне зростання, екологічну цілісність і соціальну справедливість [1]. Розроблені на основі кращих міжнародних практик, стандарти здатні сприяти ефективному вирішенню найскладніших економічних, соціальних та екологічних завдань. Це стосується забезпечення безпеки, охорони навколишнього середовища, підтримки модернізації економіки та інноваційної діяльності, підвищення енергоефективності, економії енергетичних і матеріальних ресурсів, забезпечення технічної та інформаційної сумісності, здійснення трансферу новітніх технологій та інших завдань. Стандартизація стає ключовою ланкою політики в галузі міжнародних торговельних відносин, найважливішим інструментом підвищення якості промислової продукції і послуг. Завдяки

стандартам компанії отримують можливість вийти на споживача, підвищити ефективність і знизити витрати, в цілому це призводить і до зростання прибутку. При цьому стандартизація деяких галузей промисловості не повинна розвиватися окремо. Зараз намітилась тенденція орієнтації на участь в міжнародній стандартизації, тоді як раніше національні органи з стандартизації в першу чергу концентрували свою увагу на розробці національних стандартів, а потім просували їх на міжнародний рівень. Після того як міжнародний стандарт прийнятий, він переноситься на територію країни і стає національним.

Ця дуже важлива стратегічна зміна викликана двома причинами. По-перше, міжнародна інтеграція розвивається все швидше і швидше, і якщо раніше мейнстрімом була регіональна інтеграція, то зараз все частіше можна чути про глобальніші процеси. По-друге, посилюється конкуренція на міжнародних ринках. Перед державами стоїть завдання активніше лобіювати свої інтереси, а стандартизація — це ще й інструмент лобіювання. Просуваючи свої вимоги до продукції, процесів, послуг відразу на рівень міжнародних стандартів, національні органи з стандартизації сприяють проникненню своєї промисловості на міжнародні ринки.

Проведення робіт зі стандартизації, особливо розробка і впровадження нормативних документів, має економічні, технічні та соціальні наслідки для всієї економіки. Вони можуть бути суперечливими в різних сферах і мати протилежну спрямованість. Так, наприклад, доцільним вважається впровадження такого нормативного документу, який створюватиме економічний ефект у виробництві та експлуатації стандартизованої продукції. Однак, трапляються випадки, коли у результаті впровадження окремих нормативних документів випуск стандартизованої продукції вищої якості вимагає від виробника значних додаткових витрат, які можуть підвищувати собівартість виготовлення, знижуючи вигоду виробника. У той же час експлуатація такої продукції є вигідною, оскільки вона має підвищені споживчі властивості. З іншого боку, виробник може отримати істотну перевагу при проведенні широкої уніфікації виробничих процесів, тоді як споживач цих переваг не відчує. Крім того, за допомогою стандартизації можливо підтягнути і ту частину промисловості, яка поки працює лише на внутрішній ринок, оскільки її продукція не володіє високими конкурентними характеристиками [2, с. 23].

Таким чином, можна констатувати: враховуючи, що стандартизація визнана важливим інструментом, що визначає ефективність економіки, її здатність до розвитку і конкуренції на сучас-

них ринках, необхідна державна політика, яка регулює цей вид діяльності.

### **Література**

1. Элькин Г.И. Применение современных стандартов стимулирует развитие производства // БОСС. Бизнес: организация, стратегии, системы. — 2010. — № 6. — [Электронный ресурс]. — Режим доступа — <http://www.bossmag.ru>.

2. Гриньов Б., Даниленко Ю., Жихарева О., Любинський В. Стандартизація як інструмент забезпечення інноваційної діяльності / Б. Гриньов, Ю. Даниленко, О. Жихарева, В. Любинський // Стандартизація, сертифікація, якість. — №3 (82). — 2013. — С. 21—25.

**Котенок Д. М.,**

к.е.н., доцент,

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

## **СУЧАСНІ ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ МІСТОМ**

Індустріальна революція породила великі міста з їх проблемами, серед яких найбільш складними і болючими залишаються економічні, соціальні та управлінські. Науково-технічна революція, використавши кумулятивний потенціал великих міст, посилила їх нестримне зростання, перетворивши на нові форми розселення — урбосистеми, чим породила ще один комплекс проблем — екологічні.

Сучасні найбільші міста світу та агломерації досі залишаються некерованими або слабко регульованими з боку міської влади. Як засвідчив Всесвітній форум ООН з проблем міст ХАБІТАТ-II, з 2300 великих і найбільших міст лише 22 можуть пишатися добре налагодженою практикою управління, у їх числі Париж і регіон Іль-де-Франс, Лондон, Відень, Стокгольм і деякі інші [3].

Нині в більш як у 80 країнах світу формується новий тип управління містами та їх агломерациями, який не зводиться до державного, регіонального, муніципального і тим більше до місцевого самоврядування [2]. Це так зване «метрополітенське управління», або управління великої міської агломерацією, яке